



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: X, narozený X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2024, č. j. X1

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci a napadené rozhodnutí

1. Česká správa sociálního zabezpečení rozhodla dne 8. 7. 2024 pod č. j. X2 (dále také jen „*prvostupňové rozhodnutí*“) pro nesplnění podmínek § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění (dále jen „*zákon o důchodovém pojištění*“) tak, že zamítla žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu.
2. V prvostupňovém rozhodnutí bylo konstatováno, že v rozhodnutí o přiznání starobního důchodu ze dne 5. 12. 2006 bylo žalobci započteno celkem 38 roků a 141 dnů. Na základě dodatečného doložení dokladů bylo započteno 7 dnů za období od 25. 10. 2006 do

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

31. 10. 2006. Dodatečná doba však nemá vliv na výši původně přiznaného starobního důchodu, jenž byl přiznán ve výši 5 549 Kč. V odůvodnění je dále uvedeno, že rozhodnutí z 5. 12. 2006 zůstává nadále v platnosti.

3. Proti shora popsanému rozhodnutí podal žalobce námitky. V námitkách uvedl, že nežádal změnu rozhodnutí o přiznání důchodu. Žádal navýšení starobního důchodu, které by odpovídalo 60 letům nepřetržité práce. Důchod, který současně pobírá, je velice nízký. Odpracoval nadprůměrný počet let a na důchodové pojištění odvedl nadprůměrnou částku. Apeloval na rozumný výklad zákona.
4. Žalovaná napadeným rozhodnutím označeným ve výroku tohoto rozsudku námitky žalobce zamítla. Po přezkoumání prvostupňového rozhodnutí totiž dospěla k závěru, že je zákonné a správné. K námitkám žalobce uvedla, že započtení dodatečné doby je bez vlivu na předchozí rozhodnutí, žalobce nezískal celý rok doby pojištění. Nad rámec důvodů rozhodnutí k výši starobního důchodu žalobce uvedla, že žalobce se na orgány sociálního zabezpečení v minulosti obracel s žádostí o kontrolu výše důchodu opakovaně. Bylo mu vysvětleno, že pro výpočet zejména výše důchodu nemohla být zhodnoceno období let od roku 1997 do roku 2003, neboť žalobce byl osobou samostatně výdělečně činnou (dále jen „OSVČ“) v rozsahu nezakládajícím účast na důchodovém pojištění. Též nad rámec své povinnosti též vysvětlila důvody, pro které je, resp. byl starobní důchod přiznán v uvedené výši.

II. Žalobní tvrzení

5. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Namítal, že výše jeho starobního důchodu není ani po opakovaných ročních valorizacích odpovídající. Žádá starobní důchod, který si zaslouží. Pracoval nepřetržitě až do 31. 12. 2022. Fakticky tak setrval na svých konstantních námitkách.
6. Při jednání soudu dne 15. 1. 2024 žalobce po novu zopakoval tvrzení, že starobní důchod, který mu byl přiznán v roce 2006 je i po následných zákonných zvýšeních (valorizacích) velice nízký. Požadoval přiznání průměrného důchodu s tím, že pracoval od mládí, přispíval do systému vysokými částkami. Současnou zákonnou úpravu zákona o důchodovém pojištění považuje pro svůj případ špatnou, neboť nebyly zohledněny jeho vysoké výdělky do roku 1986. Právě před rokem odváděl do systému důchodového pojištění vyšší částky. Od roku 1991 byl OSVČ, část doby nemohl platit vysoké pojistné, neměl výdělky, jelikož se staral o nemocnou manželku. V minulosti se rovněž rozhodl do systému nepřispívat s tím, že v minulých dobách platil vysoké částky. Soudu navrhl, aby k důkazu zjistil celkovou částku, kterou za svůj život vložil do důchodového systému.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná s žalobou nesouhlasila. Odkázala především na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Poznamenala, že žaloba neobsahuje jakýkoli věcný žalobní bod. K výši a výpočtu starobního důchodu žalobce poskytla rozbor právní úpravy a poukázala na ustanovení § 5b zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, který upravuje výpočtový podklad – tzv. vyměřovací základ za jednotlivá období. Dále uvedla, že žalobce nijak nereagoval na argumentaci žalované,

která vycházela z absence doby pojištění v letech 1997 až 2003. Přitom uvedená absence je rozhodným podkladem pro nízkou úroveň starobního důchodu žalobce.

IV. Přezkum věci soudem

8. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rámci uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí a prvostupňové rozhodnutí posuzoval jako jeden celek.
9. Žaloba není důvodná.
10. Dle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Důchod nebo jeho zvýšení se přitom doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení; pro běh této lhůty platí § 55 odst. 2 věta druhá a třetí obdobně. Důchod nebo jeho zvýšení se však doplatí ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, v případě, že důchod nebyl přiznán nebo byl vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.
11. Dle § 18 odst. 1 téhož zákona rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak.
12. Dle § 18 odst. 4 téhož zákona do rozhodného období se nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Není-li však v takovém rozhodném období aspoň pět kalendářních roků s vyměřovacím základem pojištěnce (§ 16 odst. 3 a 7), prodlužuje se rozhodné období před rok 1986 postupně tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok, nejvýše však kalendářní rok bezprostředně následující po roce, v němž pojištěnec dosáhl věku 18 let.
13. Právní úprava uvedená v § 5b odst. 1 shora citovaného zákona č. 589/1992 Sb., již od roku 1997 v obecné rovině stanoví, že vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka určená touto osobou.
14. Soud zcela na úvod přezkumu konstatuje, že žalobcem nastolená podstata žalobní argumentace se mýjí s věcnou podstatou napadeného rozhodnutí. Na tuto skutečnost ostatně poukazovala již žalovaná. Soudu je z úřední činnosti známo, že žalobce je delší dobu nespokojen s výší svého starobního důchodu a snaží se dosáhnout nápravy jak žádostmi směřovanými správním orgánům, tak i zdejšímu krajskému soudu. Soud dosud projednával žaloby žalobce s obdobným obsahem pod sp. zn. 36 Ad 2/2018, sp. zn. 61 Ad 4/2020 a sp. zn. 36 Ad 2/2023. Pokaždé však byly návrhy především pro opožděnost odmítnuty, neboť fakticky směřovaly do historického rozhodnutí, kterým byl žalobci starobní důchod přiznán, a to do rozhodnutí ze dne 5. 12. 2006. Obdobnou žalobní argumentaci předkládá žalobce i v tomto řízení. Žaluje však výslovně rozhodnutí žalované ze dne 22. 8. 2024, které se týká jeho žádosti o zvýšení starobního důchodu.
15. Žalobce však v žalobě neuvedl jakoukoli argumentaci směřující proti rozhodnutí o zvýšení důchodu. Již z toho důvodu tedy nemůže být jeho žaloba úspěšná, neboť nepřinesl jakýkoli důvod pro přezkum rozhodnutí žalovaného ve věci zvýšení důchodu. Soud sám z úřední činnosti napadené rozhodnutí přezkoumávat nemůže, stejně tak jako nemůže za žalobce

vyhledávat potenciální nedostatky rozhodnutí, které je označeno v záhlaví tohoto rozsudku. V řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž je třeba přihlédnout z úřední povinnosti.

16. Žalobce fakticky (opět opožděně) napadá původní rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Soud i přes shora uvedené uvede několik podstatných závěrů, ze kterých se podává, že důvody žalobce pro stanovení vyššího starobního důchodu neobstojí.
17. Krajský soud se seznámil s obsahem správního spisu, především s dokladem o výpočtu důchodu opětovně pořízeným dne 10. 6. 2024. Z osobního listu – přehledu dob pojištění se podává, že žalobce by zaměstnán od 1. 9. 1959 do 17. 5. 1991 a poté ještě jistou dobu v průběhu let 1994 a 1995. Od 1. 11. 1991 byl zaznamenán vyměřovací základ do 31. 12. 1996. Poté vyměřovací základ nebyl až do 31. 12. 2003. Od 1. 1. 2004 do 31. 10. 2006 byl opět OSVČ. Vykázaná doba a výše pojištění od roku 1986 (viz § 18 odst. 1 a 4 zákona o důchodovém pojištění) představuje rozhodující hledisko pro výpočet starobního důchodu. Pro žalobce tak byla rozhodující doba od 1. 1. 1986 do 31. 10. 2006, tedy necelých 21 let. Po dobu 7 let z uvedeného rozmezí však žalobce nebyl vůbec účasten na důchodovém pojištění. V dalších letech pak s relativně nízkým vyměřovacím základem.
18. Z těchto důvodů pak žalobce zcela logicky nemohl být schopen při výpočtu a stanovení důchodu dosáhnout na průměrný starobní důchod, jak se dožaduje v žalobě.
19. Žalobce namítal nespravedlnost aktuálně platného zákona o důchodovém pojištění z roku 1995, neboť mu nebyly započítány vysoké výdělků z počátku jeho pracovní kariéry (více jak 25 let). K tomu soud uvádí, že stanovení a započtení ročních vyměřovacích základů dle platné právní úpravy soud za poškozující, resp. diskriminující žalobce nepovažuje. Právní úprava předchozí započítávala nikoli celý produktivní věk (s omezením od roku 1986) jako úprava dnešní, nýbrž započítávala posledních 10 kalendářních roků před přiznáním důchodu. Předchozí právní úprava výpočtu důchodu, změněná v průběhu produktivního věku žalobce, by pro něho nebyla příznivější.
20. Ve vztahu k právní úpravě započtení dob dle § 18 odst. 1 a 4 zákona o důchodovém pojištění uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 10. 2007, č. j. 6 Ads 22/2006-73 toto: *„Úprava rozhodného období (§ 18 odst. 1 a 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění) a vyloučených dob (§ 16 odst. 4 citovaného zákona) nezakládá nepřípustnou diskriminaci vůči pojištěnci, jenž získal třicet let doby pojištění v letech 1960 až 1991 a poté až do vzniku nároku na starobní důchod podle § 31 téhož zákona (předčasný důchod) v roce 2005 neměl žádná období s příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.“* Úplné znění rozsudku je dostupné v informačním systému ASPI či na www.nssoud.cz. Uvedené závěry z citovaného rozsudku fakticky odpovídají i na námitku vznesenou žalobcem v průběhu řízení. Byť soud již shora konstatoval, že i tato námitka žalobce se minula s věcnou podstatou napadeného rozhodnutí, a tudíž i s možným předmětem soudního přezkumu.
21. S ohledem na shora uvedené vyhodnocení žaloby soud dospěl k závěru, že žalobě nebylo možné vyhovět. Proto byla žaloba zamítnuta.
22. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný a žalované náklady řízení podle obsahu spisu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 15. leden 2025

Jaroslav Vávra, v. r.
soudce